Humanitas Pedagogika i Psychologia, ss. 127-145
ISSN 2956-3992

Oryginalny artykuł naukowy (original article)

Data wpływu/Received: 3.12.2024
Data recenzji/Accepted: 14.12.2024
Data publikacji/Published: 31.12.2024

Źródła finansowania publikacji: Akademia Sztuki Wojennej

DOI: 10.5604/01.3001.0055.0301

Author's Contributions:
(A) Study Design (projekt badania)
(B) Data Collection (zbieranie danych)
(C) Statistical Analysis (analiza statystyczna)
(D) Data Interpretation (interpretacja danych)
(E) Manuscript Preparation (redagowanie opracowania)
(F) Literature Search (badania literaturowe)

Ilona Urych[1]

MŁODZI POLACY POZA GRANICAMI KRAJU NA PRZYKŁADZIE IRLANDII. KOMUNIKAT Z BADAŃ

WSTĘP

Przepływ ludzi w skali całego globu to zjawisko dość powszechne. Szacuje się, że około 3% populacji świata, czyli około 200 mln osób, przebywa ponad rok w kraju innym niż własny (Castles, Miller, 2011, s. 22). Nie oznacza to, że każdy człowiek na świecie dowolnie może zmienić miejsce zamieszkania. W krajach rozwiniętych częściej panuje selektywny model polityki migracyjnej, co w praktyce przekłada się na pozyskiwanie osób, na które jest zapotrzebowanie, a tym samym ograniczanie pozostałych, niechcianych grup migrantów (Tyrowicz, 2017, s. 30). W sytuacji problemów gospodarczych lub demograficznych kraje przyjmujące za-

[1] ORCID: 0000-0003-4868-9460; Akademia Sztuki Wojennej, aleja Generała Antoniego Chruściela „Montera" 103, 00-910 Warszawa; i.urych@akademia.mil.pl

kładają, że zyski z przyjęcia migrantów będą przewyższać możliwe koszty i straty (Kawczyńska-Butrym, 2008, s. 56). Dlatego z jednej strony chętnie przyjmowani są pracownicy o wysokich kwalifikacjach, którzy są zatrudniani na stanowiskach specjalistów z dziedzin charakteryzujących się najczęściej wysokim prestiżem, z drugiej – istnieje zapotrzebowanie na osoby, które podejmą się prac niskopłatnych lub o niskim poziomie prestiżu (Wójcik-Żołądek, 2014, s. 18).

Kraje wysoko rozwinięte, mimo że potrzebują wsparcia migrantów, nie są w stanie przyjąć wszystkich. Tymczasem z powodu sytuacji politycznej i ekologicznej migrantów stale przybywa, co niesie ze sobą różne konsekwencje, w tym: społeczne, prawne (Sredanovic, 2024), pandemiczne (Sommarribas, Nienaber, 2021) czy związane z bezpieczeństwem państwa. Wobec tego nie dziwi, że z perspektywy bezpieczeństwa państwa zjawisko migracji stanowi przedmiot licznych analiz naukowych z punktu widzenia zarówno kraju przyjmującego migrantów (Raijman, Gorodzeisky, Semyonov, Hinz, 2024), jak i kraju, z którego obywatele wyjeżdżają (Bartoszewicz, 2015). Istnieją również państwa, do których licznie przybywają obywatele innych państw, a jednocześnie jego rdzenni mieszkańcy licznie opuszczają go. Przykładem jest Polska, do której migrują głównie mieszkańcy Europy Wschodniej (Jaroszewicz, 2018), część zaś Polaków, zwłaszcza po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej, opuszcza swój kraj, chociaż zwykle nie na całe życie (Ziobrowska, 2015; Bobrowska, 2013). Dlatego też Polacy poza granicami kraju zajmują istotny obszar eksploracji (Jaroszewska, Krępa, Pachocka, 2024), w tym również z punktu widzenia nauk o bezpieczeństwie (Domalewska, 2016), przede wszystkim w obszarze analiz bezpieczeństwa społecznego (Skrabacz, Sulowski, 2012, s. 7), które wchodzi w skład bezpieczeństwa narodowego (Kitler, 2011, s. 31).

Na gruncie empirycznym często bada się skalę migracji, w tym przede wszystkim ludzi dorosłych (Castles, Miller, 2011), pomija się zaś młodych, którzy albo urodzili się w kraju, do którego wyemigrowali rodzice, lub wyjechali do niego we wczesnym okresie swojego życia. Tymczasem dynamika migracji, w tym Polaków, w powiązaniu z sytuacją gospodarczą i rynkiem pracy kraju przyjmującego powoduje, że zmienia się charakter migrantów i ich cele. Przykładem jest populacja polska w Irlandii. Polscy imigranci są obecnie najliczniejszą grupą cudzoziemców w tym kraju, ustabilizowaną liczebnie i powoli starzejącą się. Zwraca uwagę również to, że wśród Polaków na „Zielonej Wyspie" można zaobserwować znaczny odsetek osób z wykształceniem wyższym, rosnący udział ludzi kontynuujących naukę i gospodarstw z dziećmi (Kloc-Nowak, 2018). Z powyższego wynika, że młodzi Polacy poza granicami naszego kraju to interesujący i niszowy przedmiot eksploracji naukowej.

Celem niniejszego artykułu jest charakterystyka społeczno-demograficzna młodych Polaków mieszkających poza granicami naszego kraju na przykładzie Irlandii oraz diagnoza planowanej przez nastolatków aktywności w sferze publicz-

nej[2]. W związku z tak przyjętym celem sformułowano następujące problemy badawcze: (1) Czym charakteryzują się pod względem społeczno-demograficznym młodzi Polacy mieszkający w Irlandii? (2) Jaką aktywność w sferze publicznej planuje badana młodzież? Tak określone podstawy metodologiczne stały się przyczynkiem niniejszego artykułu. Zaprezentowano w nim analizę wyników badań empirycznych. W pierwszej kolejności autorka dokonała charakterystyki młodych Polaków mieszkających w Irlandii pod względem wybranych zmiennych niezależnych. Następnie omówiła planowaną przez nastolatków aktywność w sferze publicznej. Całość kończy podsumowanie.

METODOLOGIA BADAŃ

Przeprowadzone badania empiryczne ulokowano w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie „nauki o bezpieczeństwie" (Misiuk, 2018). Zgodnie z celem badań i przywołanymi powyżej problemami, które były związane głównie z opisem i diagnozą, a nie z badaniami weryfikacyjnymi, zrezygnowano z formułowania hipotez badawczych mogących wywierać wpływ na końcowy wynik przeprowadzonych badań (Łobocki, 2006, s. 26).

W badaniach wyodrębniono dwie zmienne niezależne, tj. miejsce urodzenia (wartości zmiennej: Polska, Irlandia) i wykształcenie rodziców (wartości zmiennej: wyższe, średnie, niższe). Zmienne te skorelowano z celami, które wskazują na planowaną przez nastolatków aktywność w sferze publicznej, założono, ***że mogą*** one mieć najbardziej istotne znaczenie w ich dalszych planach (Matczak, Kozłowski, 2018). Do określenia związku liniowego między dwoma zmiennymi (niezależną i zależną) wykorzystano współczynnik korelacji r-Pearsona (Ręklewski, 2020, s. 95). Ponadto do charakterystyki badanych wykorzystano takie zmienne niezależne, jak: czas mieszkania badanych w Irlandii, ich miejsce zamieszkania oraz specyfikę *rodzin* ze względu na jej liczebność i skład. Wskaźnikami wyodrębnionych zmiennych były elementy informacji zawarte w odpowiedziach badanych na pytania zamieszczone w końcowej części autorskiego narzędzia badawczego. Do zbadania powyższych zmiennych zastosowano kategorie wskaźników ilościowych (liczbowych), które mogły przyjmować wartości odpowiednio od 1 – ocena pozytywna do 0 – ocena negatywna.

W badaniach wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego, technikę ankiety i narzędzie badawcze w postaci autorskiego kwestionariusza ankiety (Sztumski, 2010, s. 190-202) dla młodych Polaków mieszkających w Irlandii i uczęszczających

[2] Badania zostały przeprowadzone w ramach projektu „Polskie dzieci i młodzież w Irlandii – doświadczenia i projekty życiowe" wraz z Ogniskiem Polskim w Dublinie na zlecenie Ambasady RP w Dublinie. Badania przeprowadził zespół w składzie: dr hab. Ilona Urych (Akademia Sztuki Wojennej), dr hab. Cezary Smuniewski (Uniwersytet Warszawski), dr hab. Karolina Kochańczyk-Bonińska (Uniwersytet Warszawski), dr Jarosław Płachecki (Staropolska Szkoła Wyższa).

tam do weekendowych szkół polonijnych[3]. Do opracowania narzędzia badawczego w pierwszej kolejności dokonano analizy literatury przedmiotu. Następnie prowadzono konsultacje z mieszkańcami środowiska lokalnego w Irlandii i młodzieżą mieszkającą w Polsce. Wstępne wersje kwestionariusza ankiety konsultowano też z przedstawicielami środowiska naukowego obu państw.

Dobór badanej młodzieży był celowy (Guilford, 1964, s. 186). Do przeprowadzenia badań wśród młodych Polaków mieszkających w Irlandii przyjęto następujące kryteria doboru: pochodzenie polskie, udział w weekendowej szkole polonijnej w Irlandii, wiek (13–15 lat). Było to spowodowane wnioskami sformułowanymi przez zespół badawczy po analizie literatury przedmiotu. Na podstawie obserwacji uczestniczącej przyjęto, że młodzi Polacy mieszkający w Irlandii i uczęszczający tam na zajęcia do weekendowych szkół polonijnych to młodzież, która identyfikuje się z narodem polskim (Wygodnik-Parzych, 2017), a wiek minimum 13 lat umożliwi prawidłową interpretację pytań (Peret-Drążewska, 2021). Badania zostały przeprowadzone w listopadzie 2022 roku wśród polskiej młodzieży w Irlandii. Prośby o udział w badaniach – z rekomendacjami Ogniska Polskiego w Dublinie i Ambasady RP w Dublinie – zostały wysłane trzykrotnie[4] do wszystkich 70 weekendowych szkół polonijnych w Irlandii.

Następnie określono wielkości próby badawczej (Brzeziński, 2017, s. 284). Przyjęto, że parametr poziomu ufności ($\alpha\alpha$) w naukach społecznych jest stały i wynosi 1,96 przy poziomie ufności równym 0,05. Założono błąd pomiaru jako stałą wielkość statystyczną, mieszczącą się w przedziale od 1 do 5%. Wartość błędu podstawiono do wzoru jako wartość bezwzględną 5% wyrażoną w setnych (e = 0,05) (Babbie, 2008).

Liczebność całej populacji – uczniów klas VII–VIII w polskich weekendowych szkołach w Irlandii w listopadzie 2022 roku – w czasie prowadzonych badań empirycznych wynosiła N = 800[5]. Minimalna liczebność próby stanowiła zatem n_b = 343 osób. Natomiast w badaniach wzięło udział 104 uczniów z 13 szkół. Tym samym uzyskane wyniki badań nie są reprezentatywne dla badanej populacji i można je określić mianem badań pilotażowych, stanowiących wstępną diagnozę badanych tendencji i służących sprawdzeniu zastosowanego narzędzia (Grzeszkiewicz-Radulska, 2012).

[3] Są to szkoły polskie w Irlandii, w których edukacja odbywa się weekendami na wniosek rodziców lub prawnych opiekunów uczniów.

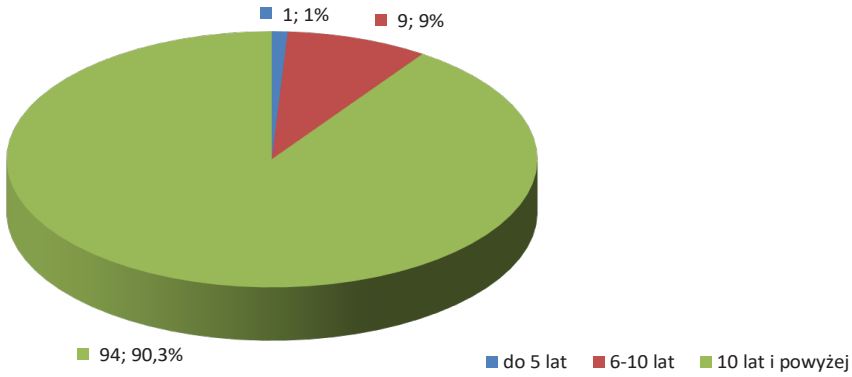
[4] Prośby o udział w badaniach wysłano do wszystkich weekendowych szkół polonijnych w Irlandii w dniach: 3 listopada, 10 listopada i 17 listopada 2022 r.

[5] Dane pochodzą od dr. Jarosława Płacheckiego, dziekana Staropolskiej Akademii Nauk Stosowanych w Kielcach Filia w Dublinie.

CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA MŁODYCH POLAKÓW MIESZKAJĄCYCH W IRLANDII

Przeprowadzone badania empiryczne pozwoliły na społeczno-demograficzną charakterystykę badanej młodzieży polskiej uczęszczającej do weekendowych szkół polonijnych w Irlandii pod względem: czasu mieszkania w Irlandii (por. rys. 1), miejsca zamieszkania (por. rys. 2), miejsca urodzenia (por. rys. 3), specyfiki rodzin badanych (por. rys. 4–6) oraz opisu rodziców badanych (por. rys. 7).

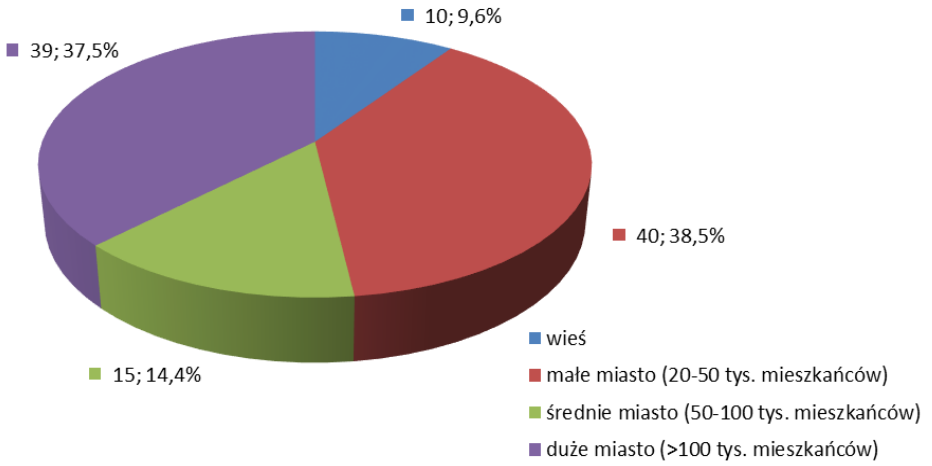
Rysunek 1. Czas mieszkania badanych w Irlandii

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie przeprowadzonych badań można wnioskować, że 9 na 10 badanych osób (90,3%) mieszka w Irlandii 10 lat i dłużej. Pozostali respondenci mieszkają tam od 6 do 10 lat (8,7%), a bardzo nieliczni (1%) mniej niż 5 lat (por. rys. 1).

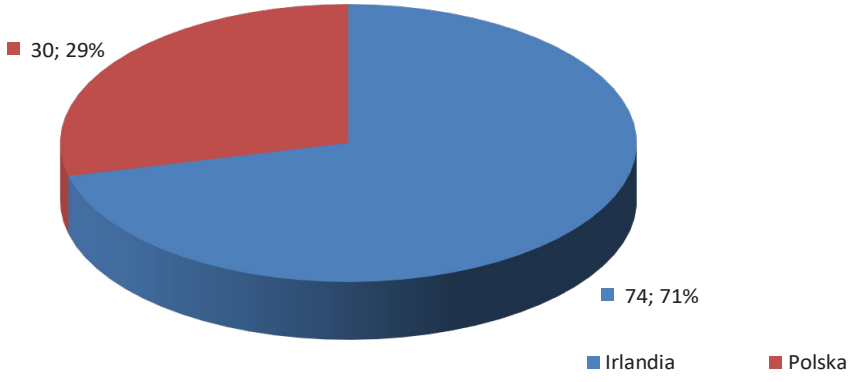
Rysunek 2. Miejsce zamieszkania badanych

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wyników badań pokazuje, że najwięcej badanych (38,5%) mieszka w małym mieście (20–50 tys. mieszkańców) bądź w dużych (powyżej 100 tys. mieszkańców) – 37,5% (por. rys. 2).

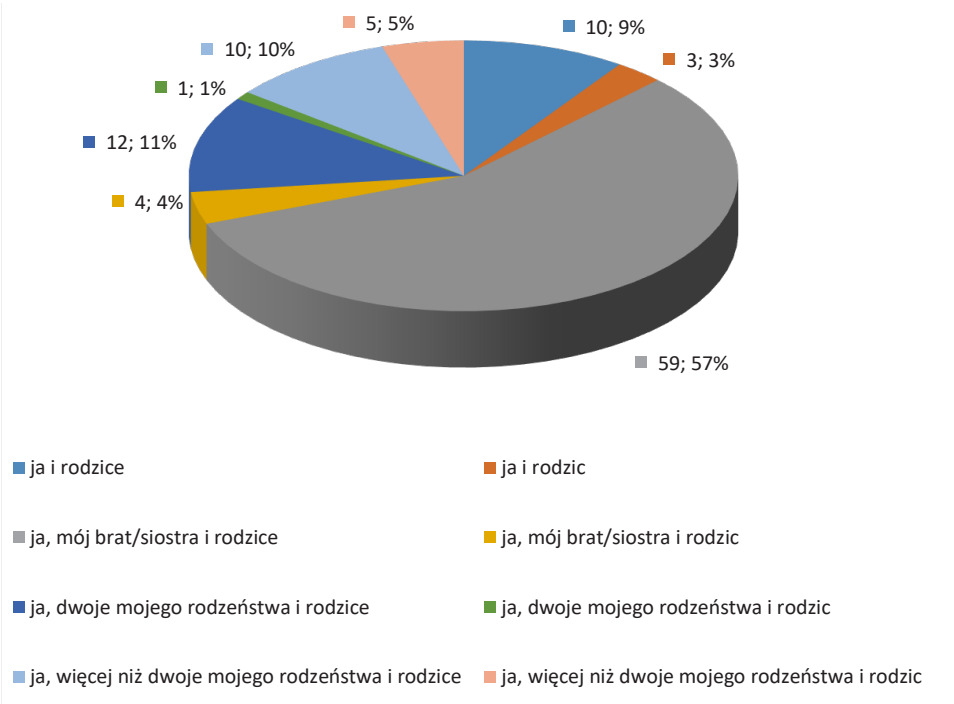
Rysunek 3. Miejsce urodzenia badanych

Źródło: opracowanie własne.

Zebrane dane empiryczne pozwalają na diagnozę, że 7 na 10 badanych (71,2%) urodziło się w Irlandii, a 3 na 10 (28,8%) w Polsce (por. rys. 3).

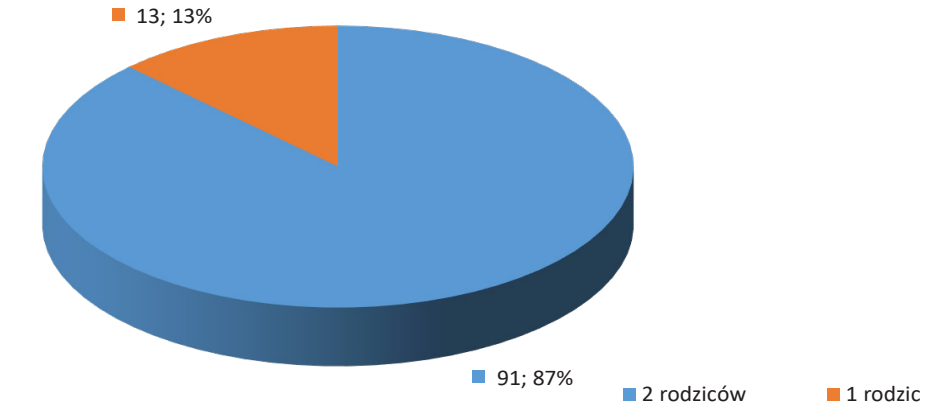
Rysunek 4. Charakterystyka rodzin badanych (moja rodzina to…)

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzone badania pozwalają dokonać charakterystyki rodzin respondentów. Z otrzymanych danych wynika, że prawie 90% rodzin ankietowanych (87,5%) to rodziny pełne, z czego ponad połowa (56,7%) to czteroosobowe, 11,5% – pięcioosobowe, po 9,6% – trzyosobowe, sześcioosobowe lub większe (por. rys. 4). Wśród badanej populacji rodziny niepełne stanowiły 12,5% (por. rys. 5).

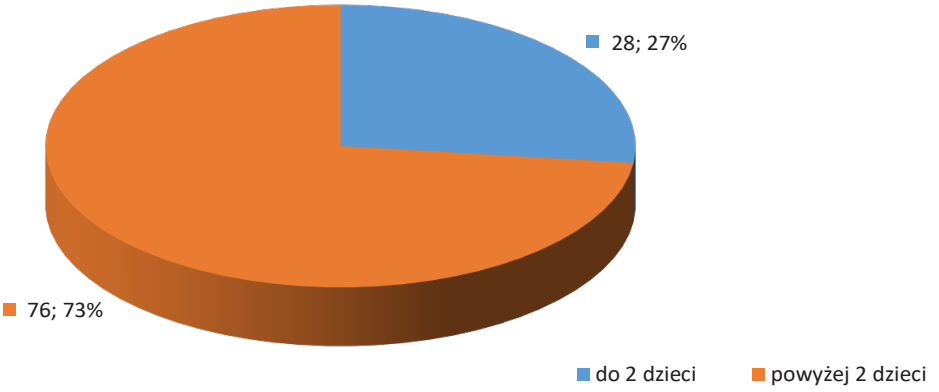
Rysunek 5. Rodzaje rodzin (pełne, niepełne) badanych

Źródło: opracowanie własne.

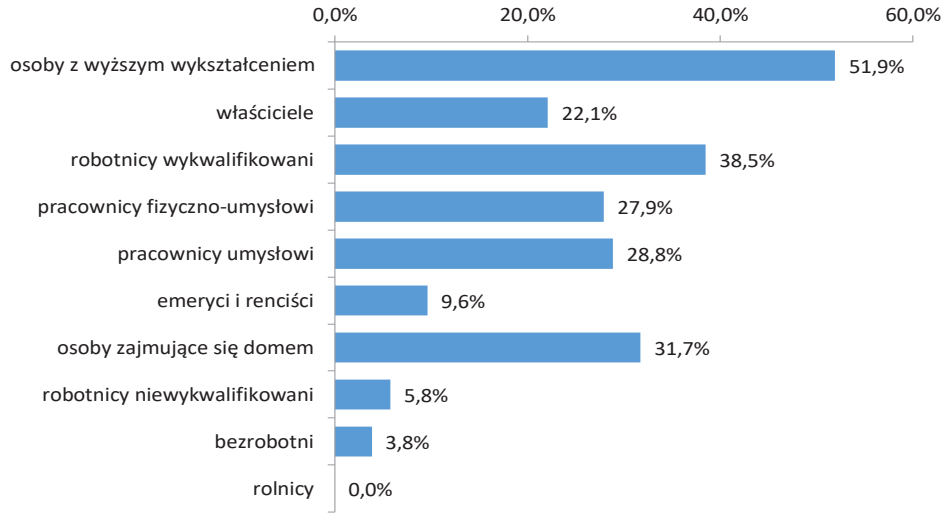
W prawie ¾ rodzin ankietowanych (73%) było troje lub więcej dzieci (zob. rys. 6).

Rysunek 6. Liczba dzieci w rodzinach ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

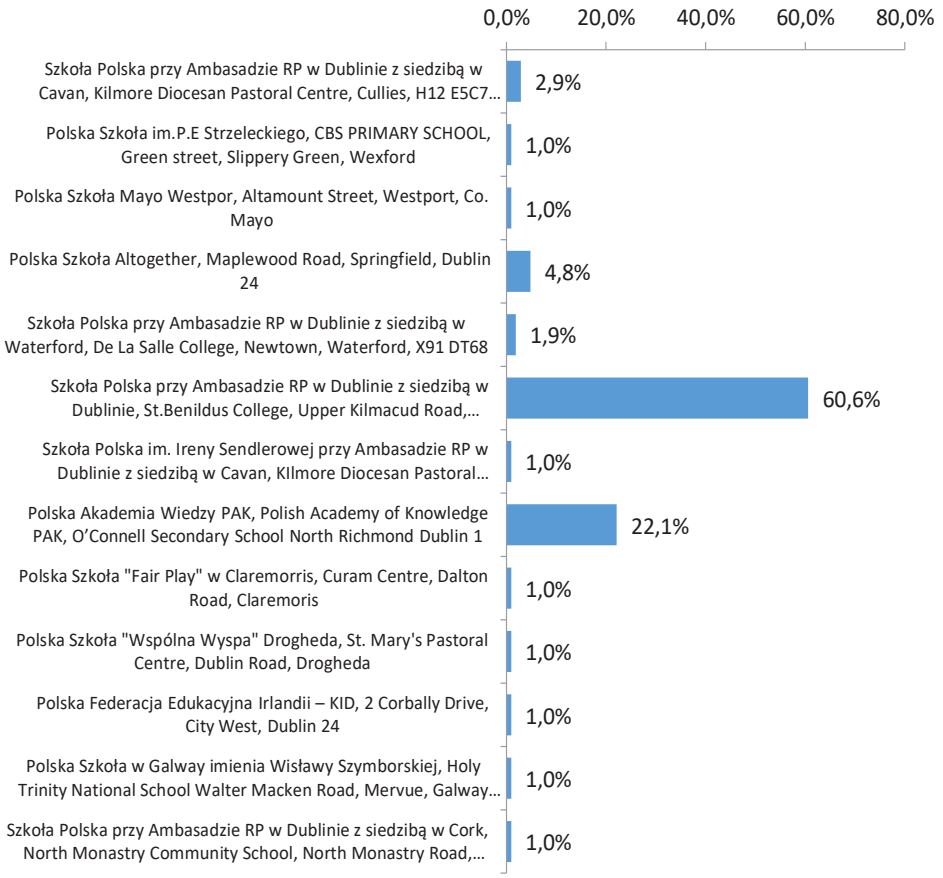
Rysunek 7. Charakterystyka rodziców badanych

Źródło: opracowanie własne.

Ponadto analiza wyników badań dowodzi, że wśród rodzic***ów*** uczniów weekendowych szkół polonijnych w Irlandii ponad połowę (51,9%) stanowiły osoby z wyższym wykształceniem (zob. rys. 7). Z danych dotyczących wykonywanej w Irlandii pracy wynika, że 38,5% to robotnicy wykwalifikowani, 31,7% – osoby zajmujące się domem, 28,8% – pracownicy umysłowi, 27,9% – pracownicy fizyczno-umysłowi. Tylko nieliczni rodzice badanych uczniów są robotnikami niewykwalifikowanymi (5,8%) lub bezrobotnymi (3,8%). Żaden rodzic nie jest rolnikiem.

Rysunek 8. Polskie weekendowe szkoły polonijne w Irlandii, do których uczęszczają badani

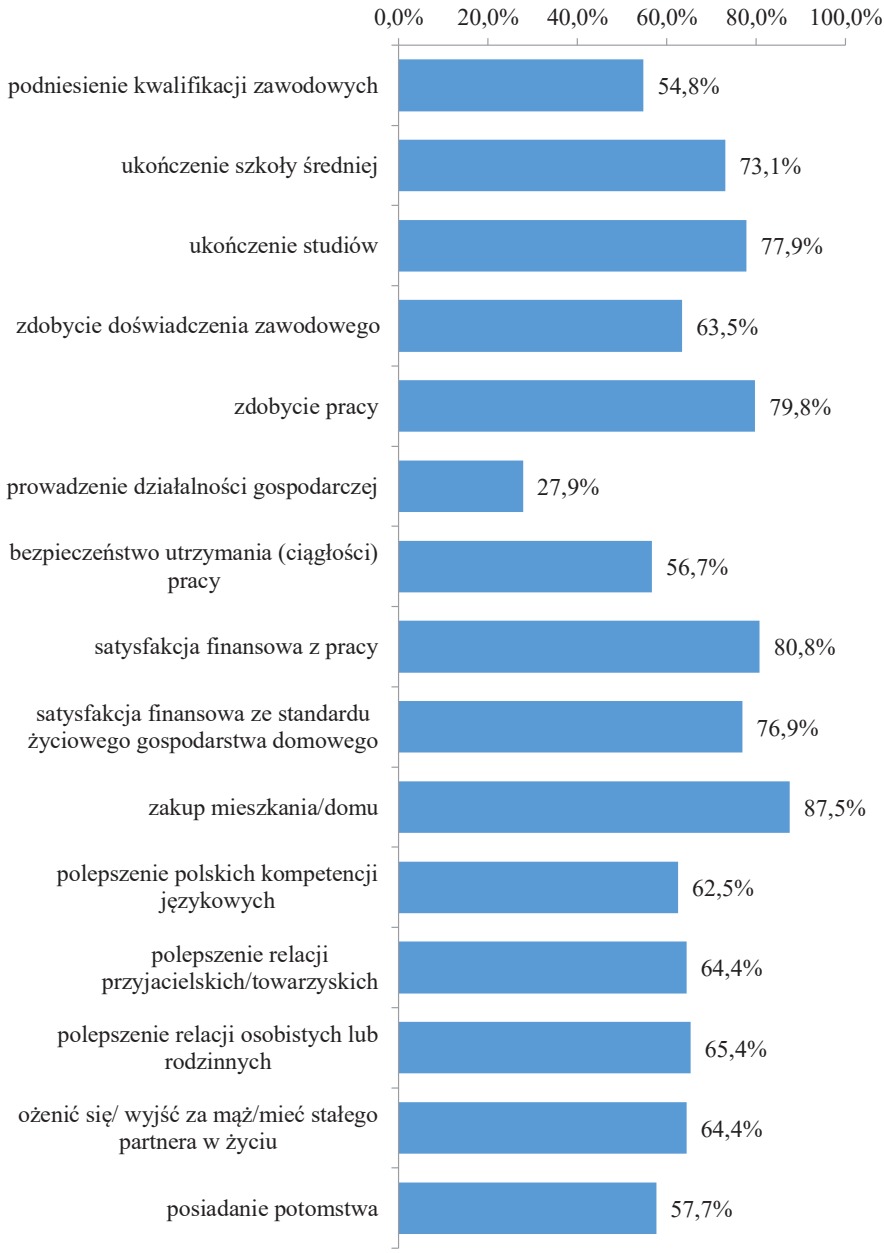
Źródło: opracowanie własne.

W badaniach wzięli uczniowie 13 z 70 szkół weekendowych szkół polonijnych (zob. rys. 8). Analiza otrzymanych wyników pozwala stwierdzić, że najwięcej ankietowanych uczniów (60,6%) uczęszcza do Szkoły Polskiej przy Ambasadzie RP w Dublinie z siedzibą w Dublinie (St. Benildus College, Upper Kilmacud Road, Stillorgan, Dublin), a co piąty z nich (22,1%) – do Polskiej Akademii Wiedzy PAK (O'Connell Secindart School North Richmond Dublin 1). Pozostałe szkoły uczestniczące w badaniu były reprezentowane przez niewielu respondentów, co w przypadku badanej populacji liczącej 104 osoby powoduje, że w badaniach wzięły udział pojedyncze osoby z tych szkół.

PLANOWANA PRZEZ NASTOLATKÓW AKTYWNOŚĆ W SFERZE PUBLICZNEJ

Badana młodzież określiła swoje cele, które wskazują na planowaną przez nastolatków aktywność w sferze publicznej (por. rys. 9). Młodzi Polacy mieszkający w Irlandii w przyszłości chcieliby: kupić dom/mieszkanie (87,5%), mieć satysfakcję finansową z pracy (80,8%), zdobyć pracę (79,8%), ukończyć studia (77,9%), ukończyć szkołę średnią (73,1%). Istotny jest dla nich również społeczny wymiar funkcjonowania, o czym może świadczyć to, że więcej niż połowa respondentów planuje: polepszenie relacji osobistych lub rodzinnych (65,4%), poprawę relacji przyjacielskich/towarzyskich i ożenienie się/wyjście za mąż lub posiadanie stałego partnera w życiu (64,4%), a także podniesienie polskich kompetencji językowych (62,5%). Nie bez znaczenia są również aktywności w sferze zawodowej – zdobyć doświadczenie zawodowe (63,5%), osiągnąć bezpieczeństwo utrzymania (ciągłość) pracy (56,7%), podniesienie kwalifikacji zawodowych (54,8%). Ponad połowa z nich (57,7%) planuje posiadanie potomstwa.

Rysunek 9. Plany na przyszłość badanych nastolatków

Źródło: opracowanie własne.

Badania pozwoliły na określenie planów na przyszłość respondentów w zależności od ich miejsca urodzenia (zob. tabela 1). Osoby urodzone w Irlandii znacznie częściej wskazywały takie cele, jak: ukończyć szkołę średnią, ukończyć studia, zdobyć doświadczenie zawodowe, zdobyć pracę, kupić mieszkanie/dom, ożenić się /wyjść za mąż / mieć stałego partnera w życiu oraz mieć potomstwo.

Tabela 1. Cele do osiągnięcia przez badanych w zależności od miejsca urodzenia

Odpowiedzi	**Polska (n=30)**		**Irlandia (n=74)**		**p**
	n	**%**	**n**	**%**	
Podniesienie kwalifikacji zawodowych	19	63,3	38	51,4	0,266
Ukończenie szkoły średniej	17	56,7	59	79,7	0,016
Ukończenie studiów	20	66,7	61	82,4	0,049
Zdobycie doświadczenia zawodowego	13	43,3	53	71,6	0,007
Zdobycie pracy	18	60,0	65	87,8	0,001
Prowadzenie działalności gospodarczej	8	26,7	21	28,4	0,860
Bezpieczeństwo utrzymania (ciągłości) pracy	15	50,0	44	59,5	0,378
Satysfakcja finansowa z pracy	26	86,7	58	78,4	0,331
Satysfakcja finansowa ze standardu życiowego gospodarstwa domowego	24	80,0	56	75,7	0,635
Zakup mieszkania/domu	23	76,7	68	91,9	0,033
Polepszenie polskich kompetencji językowych	17	56,7	48	64,9	0,433
Polepszenie relacji przyjacielskich/towarzyskich	18	60,0	49	66,2	0,548
Polepszenie relacji osobistych lub rodzinnych	16	53,3	52	70,3	0,100
Ożenić się/wyjść za mąż/mieć stałego partnera w życiu	15	50,0	52	70,3	0,049
Posiadanie potomstwa	11	36,7	49	66,2	0,006

Źródło: opracowanie własne.

Należy podkreślić, że analiza wyników badań wskazuje, że cele do osiągnięcia badanych nie zależą od wykształcenia ich rodziców (por. tabela 2).

Tabela 2. Cele do osiągnięcia przez badanych w zależności od wykształcenia rodziców

Odpowiedzi	Wyższe (n = 50)		Niższe (n = 54)		p
	n	%	n	%	
Podniesienie kwalifikacji zawodowych	28	56,0	29	53,7	0,814
Ukończenie szkoły średniej	33	66,0	43	79,6	0,117
Ukończenie studiów	35	70,0	46	85,2	0,062
Zdobycie doświadczenia zawodowego	34	68,0	32	59,3	0,355
Zdobycie pracy	36	72,0	47	87,0	0,056
Prowadzenie działalności gospodarczej	14	28,0	15	27,8	0,979
Bezpieczeństwo utrzymania (ciągłości) pracy	31	62,0	28	51,9	0,297
Satysfakcja finansowa z pracy	40	80,0	44	81,5	0,848
Satysfakcja finansowa ze standardu życiowego gospodarstwa domowego	37	74,0	43	79,6	0,496
Zakup mieszkania/domu	42	84,0	49	90,7	0,299
Polepszenie polskich kompetencji językowych	29	58,0	36	66,7	0,362
Polepszenie relacji przyjacielskich/towarzyskich	33	66,0	34	63,0	0,746
Polepszenie relacji osobistych lub rodzinnych	29	58,0	39	72,2	0,128
Ożenić się / wyjść za mąż / mieć stałego partnera w życiu	29	58,0	38	70,4	0,188
Posiadanie potomstwa	25	50,0	35	64,8	0,126

Źródło: opracowanie własne.

PODSUMOWANIE

Celem badań przedstawionych w niniejszym artykule jest charakterystyka społeczno-demograficzna młodych Polaków mieszkających poza granicami naszego kraju na przykładzie Irlandii oraz diagnoza planowanej przez nastolatków aktywności w sferze publicznej. Przeprowadzona analiza umożliwiła osiągnięcie przyjętego celu, a tym samym udzielenie odpowiedzi na postawione problemy badawcze. Na podstawie wyników badań sformułowano następujące wnioski:

1. Polska młodzież mieszkająca w Irlandii i uczęszczająca do weekendowych szkół polonijnych charakteryzuje się miejscem zamieszkania niejednorodnym pod względem wielkości. Prawie wszystkie młode osoby (90,3%) mieszkają w Irlandii 10 lat i dłużej. Pozostali respondenci mieszkają tam od 6 do 10 lat (8,7%), a bardzo nieliczni (1%) krócej niż 5 lat. Zebrane dane empiryczne pozwalają na stwierdzenie, że 7 na 10 badanych (71,2%) urodziło się w Irlandii, a 3 na 10 (28,8%) w Polsce.

2. Rodziny badanej młodzieży można opisać głównie jako pełne (87,5%) i mające więcej niż 2 dzieci (73,1%). Ponad połowa (51,9%) rodzi***ców*** uczniów weekendowych szkół polonijnych w Irlandii legitymuje się wyższym wykształceniem. Pracują oni głównie jako: robotnicy wykwalifikowani (38,5%), osoby zajmujące się domem (31,7%), pracownicy fizyczno-umysłowi (27,9%). Prawie co trzeci rodzic (28,8%) ankietowanych Polaków mieszkających w Irlandii jest pracownikiem umysłowym. Tylko nieliczni rodzice badanych uczniów są robotnikami niewykwalifikowanymi (5,8%) lub bezrobotnymi (3,8%), a żaden nie jest rolnikiem.

3. Planowana przez nastolatków aktywność w sferze publicznej związana jest z ekonomicznym aspektem egzystencji. Ich cele to przede wszystkim: kupno domu/mieszkania (87,5%), poczucie satysfakcji finansowej z pracy (80,8%), zdobycie pracy (79,8%), ukończenie studiów (77,9%), ukończenie szkoły średniej (73,1%). Młodzi Polacy poza granicami naszego kraju planują również społeczny wymiar funkcjonowania, o czym może świadczyć to, że więcej niż połowa z nich zamierza: polepszyć relacje osobiste bądź rodzinne (65,4%), poprawić relacje przyjacielskie/towarzyskie, a także ożenić się/wyjść za mąż lub mieć stałego partnera w życiu (64,4%) oraz udoskonalić polskie kompetencje językowe (62,5%). Ważne są dla nich również aktywności w sferze zawodowej – badana młodzież planuje: zdobycie doświadczenia zawodowego (63,5%), osiągnąć bezpieczeństwo utrzymania (ciągłości) pracy (56,7%), podnieść kwalifikacje zawodowe (54,8%). Ponad połowa z nich (57,7%) jednocześnie zamierza mieć potomstwo.

4. Stwierdzić należy, że cele badanych nie zależą od wykształcenia ich rodziców, ale od miejsca urodzenia młodych. Osoby, które urodziły się w Irlandii (a jest ich około 70% wśród irlandzkiej Polonii) znacznie częściej chciałyby: ukończyć szkołę średnią, ukończyć studia, zdobyć doświadczenie zawodowe, zdobyć pracę, kupić mieszkanie/dom, ożenić się/wyjść za mąż bądź mieć stałego partnera w życiu oraz mieć potomstwo.

Na koniec warto przytoczyć jeszcze jeden wniosek z przeprowadzonych badań. Sformułowany on został podczas procesu badawczego i rozmów z nauczycielami ze szkół polskich w Irlandii. Uważają oni, że wśród polonijnej młodzieży licealnej jest zauważalna tendencja do studiowania w przyszłości, w Polsce. Takie studia jawią się tym młodym jako trudne do zrealizowania. Młodzi Polacy mieszkający w Irlandii (często urodzeni już poza ojczyzną) nie czują się dostatecznie przygotowani (także na poziomie językowym), żeby zmierzyć się z wysokim poziomem nauczania na polskich uczelniach. Rodzice tych dzieci w trosce, o ich przyszłość starają się – jeżeli im tylko pozwalają środki – umożliwić jak najlepsze przygotowanie do tych studiów. Jednakże młodzieży brakuje często nie tylko wiedzy i umiejętności, lecz także wiary we własne możliwości. Sytuacja ta wydaje się, że jest charakterystyczna dla wielu młodych ludzi, których rodzice wyemigrowali do innego kraju (Yakhnich i in., 2023).

W związku z powyższym godne rozważenia jest przygotowanie i prowadzenie w Polsce wakacyjnych kursów akademickich dla polonijnej młodzieży mieszkającej poza granicami kraju, w tym również w Irlandii. Działania takie wzmocnią tożsamość narodową młodych Polaków mieszkających w Irlandii, mimo że opartą na zróżnicowanych zasadach, na których opiera się wizja narodowego współżycia oraz zmienne reguły włączające do wspólnoty narodowej (Nowicka, Łodziński, 2021, 68). Jednakże nie mogą to być kursy online, ponieważ takie nie wzmacniają interaktywności (Zhou i in., 2023).

Jeżeli nawet młodzież biorąca udział w takim programie nie zdecydowałaby się na studia w Polsce, to z pewnością zdobyłaby zarówno nowe doświadczenia, jak i aktualną wiedzę o Polsce – szerszą niż ta, która wywodzi się ze środowiska pochodzenia, z którego z jakichś względów ich rodzice zdecydowali się wyemigrować. W badaniach nad migracją ważne jest, żeby nastąpiło pozytywne wzmocnienie wizerunku Polski dzięki kontaktom z rdzennymi Polakami, i jednocześnie ich rówieśnikami, w sytuacji atrakcyjnej dla obu stron. Inicjatywy takie mają szczególną wartość, ponieważ w globalnym świecie rozwój ekonomiczny, społeczny i osobisty jest coraz bardziej zależny od nieustannej interakcji z innymi (Berggren, Nilsson, 2015).

BIBLIOGRAFIA

Babbie, E. (2008). *Podstawy badań społecznych*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.

Bartoszewicz, M. (2015). Polacy na emigracji zarobkowej – konsekwencje. *Zeszyty Naukowe Zakładu Zabezpieczenia Społecznego IPS UW, 4*. Pobrano z: file:///C:/Users/x/Downloads/Polacy_na_emigracji_zarobkowej_kons.pdf.

Berggren, N., Nilsson, T. (2015). Globalization and the Transmission of Social Values: The Case of Tolerance. *Journal of Comparative Economics, 43(2)*. DOI: 10.1016/J.JCE.2015.02.005.

Bobrowska, A. (2013). Migracje zarobkowe Polaków po przystąpieniu do Unii Europejskiej. *Colloquium, 2*. Pobrano z: https://colloquium.amw.gdynia.pl/index.php/colloquium/article/view/111/105.

Brzeziński, J. (2016). *Metodologia badan psychologicznych*. W: Z. Ścibiorek, Z. Zamiar (red.), *Teoretyczne i metodologiczne podstawy problemów bezpieczeństwa. Podręcznik akademicki*. Wydawnictwo Naukowe Adam Marszałek, Toruń.

Castles, S., Miller, M.J. (2011). *Migracje we współczesnym świecie*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.

Comparative Migration Studies, DOI: 10.1186/s40878-021-00229-1. *Pobrano z:* https://comparativemigrationstudies.springeropen.com/counter/pdf/10.1186/s40878-021-00229-1.pdf.

Domalewska, D. (2016). Immigration, stereotypes, and social security: The portrayal of migrant groups in public discourse. *Security and Defence Quarterly, 13(4)*. DOI: 10.35467/sdq/103231.

Pobrano z: https://securityanddefence.pl/pdf-103231-36125?filename=Immigration_%20stereotypes_.pdf.

Grzeszkiewicz-Redulska, K. (2012). Metody badań pilotażowych. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Sociologica, 42*. Pobrano z: https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.hdl_11089_5455.

Guilford, P. (1964). *Podstawowe metody statystyczne w psychologii i pedagogice*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.

Jaroszewicz, M. (2018). *Migracje z Ukrainy do Polski. Stabilizacja trendu.* Ośrodek Studiów Wschodnich, Warszawa.

Jaroszewska M., Krępa, M., Pachocka, M. (2024). The discourse and practices of Polish migration policy during the COVID-19 pandemic – economisation as a form of emergency governance. *Comparative Migration Studies, 12(29)*. DOI: 10.1186/s40878-024-00388-x.

Kawczyńska-Butrym, Z. (2009). *Migracje. Wybrane zagadnienia*. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin.

Kitler, W. (2011). *Bezpieczeństwo narodowe RP. Podstawowe kategorie. Uwarunkowania. System*. Wydawnictwo Naukowe Akademii Obrony Narodowej, Warszawa.

Kloc-Nowak, W. (2018). *Zapuszczanie korzeni na Zielonej Wyspie? Polacy w Irlandii w drugiej dekadzie po akcesji do UE.* Ośrodek Badań nad Migracjami, Warszawa. Pobrano z: https://www.migracje.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2017/12/WP104162.pdf .

Łobocki, M. (2006). *Metody i techniki badań pedagogicznych*. Oficyna Wydawnicza „Impuls", Kraków.

Matczak, E., Kozłowski, W. (2018). Aspiracje edukacyjne rodziców. *Ruch Pedagogiczny, 1*. DOI: 10.14746/se.2018.47.19. Pobrano z: https://pressto.amu.edu.pl/index.php/se/article/view/25419/23285.

Misiuk, A. (2018). O tożsamości nauk o bezpieczeństwie. *Historia i Polityka, 23(30)*. DOI: 10.12775/HiP.2018.001. Pobrano z: https://apcz.umk.pl/HiP/article/view/HiP.2018.001/14028.

Peret-Drążewska, P. (2021). Specyfika rozwojowa okresu adolescencji. Implikacje dla praktyki wychowawczej. *Ruch Pedagogiczny, 13(49), nr 4*. DOI: 10.18290/rped21134.7. Pobrano z: file:///C:/Users/x/Downloads/Specyfika_rozwojowa_okresu_adolesce.pdf.

Raijman, R., Gorodzeisky, A., Semyonov, M., Hinz, T. (2024). Who are the immigrants that Israeli Jews prefer? The interplay between reasons for migration, religion, and religiosity, *Comparative Migration Studies, 12, 32*. DOI: 10.1186/s40878-024-00387-y. Pobrano z: https://comparativemigrationstudies.springeropen.com/counter/pdf/10.1186/s40878-024-00387-y.pdf.

Ręklewski, M. (2020). *Statystyka opisowa. Teoria i przykłady*. Państwowa Wyższa Uczelnia Zawodowa we Włocławku, Włocławek.

Sommarribas, A., Nienaber, B. (2021). Migration and mobility of third-country national labour workers to and inside Europe during the Covid-19 pandemic – a legal analysis. *Comparative Migration Studies, 9, 22*. DOI: 10.1186/s40878-021-00229-1. Pobrano z: https://comparativemigrationstudies.springeropen.com/articles/10.1186/s40878-021-00229-1#citeas.

Sredanovic, D. (2024). Standardised integration requirements for naturalisation: less rights and less discretion? A qualitative meta-analysis of ethnographic studies of naturalisation procedures in Europe. *Comparative Migration Studies, 12, 33*. DOI: 10.1186/s40878-024-00391-2. Pobrano z: https://comparativemigrationstudies.springeropen.com/counter/pdf/10.1186/s40878-024-00391-2.pdf.

Sztumski, J. (2010). *Wstęp do metod i technik badań społecznych*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Katowice.

Tyrowicz, J. (2017). Czy imigracja zarobkowej do Polski może rozwiązać problemy rynku pracy? *Zeszyty mBank – CASE, 149*. Pobrano z: file:///C:/Users/x/Downloads/Case_publikacja.pdf

Wójcik-Żołądek, M. (2014). Współczesne procesy migracyjne: definicje, tendencje, teorie. *Studia BAS, 4 (40)*. Pobrano z: https://orka.sejm.gov.pl/wydbas.nsf/0/59A988BD7B-830629C1257DDA0044E261/%24File/Strony%20odStudia_BAS_40-2.pdf.

Wygodnik-Parzych, E. (2017). O polskich działaniach w Irlandii przed wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej. *Roczniki Kulturoznawcze, 3(8)*. DOI: 10.18290/rkult.2017.8.3-6.

Yakhnich, L., Getahune, S., Walsh, S.D. (2023). This identity is part of you, you cannot run away from it': identity experiences among young Israelis of Ethiopian origin. *Journal of Ethnic and Migration Studies, 49(5)*. DOI: 10.1080/1369183X.2020.1866514.

Zhou, X., Li, Q., Xu, D., Li, X., Fischer, Ch. (2023). College online courses have strong design in scaffolding but vary widely in supporting student agency and interactivity. *The Internet and Higher Education, 58, Article 100912*, DOI: 10.1016/j.iheduc.2023.100912.

Ziobrowska, J. (2015). Uwarunkowania i przebieg emigracji Polaków przed i po wstąpieniu do Unii Europejskiej. *Studenckie Prace Prawnicze, Administratywistyczne i Ekonomiczne, 18*. Pobrano z: https://www.repozytorium.uni.wroc.pl/Content/108686/PDF/12_Ziobrowska_J_Uwarunkowania_i_przebieg_emigracji_Polakow_przed_i_po_wstapieniu_Polski_do_Unii_Europejskiej.pdf.

MŁODZI POLACY POZA GRANICAMI KRAJU – JACY SĄ I CO PLANUJĄ. ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ

Streszczenie: Dostrzegając dynamikę współczesnych migracji i ich wpływ na bezpieczeństwo państwa oraz potrzebę naukowej analizy ludzi młodych, niejednokrotnie urodzonych w kraju, do którego emigrowali rodzice, lub też przyjechali do niego we wczesnym okresie swojego życia, badaniom poddano młodych Polaków mieszkających w Irlandii. Tym samym celem artykułu jest charakterystyka młodych Polaków mieszkających poza granicami naszego kraju na przykładzie Irlandii oraz diagnoza planowanej przez nastolatków aktywności w sferze publicznej. Badania empiryczne przeprowadzono na 104 uczniach z 13 weekendowych szkół polonijnych w Irlandii, dzięki czemu określono wstępne tendencje badanych procesów. Badania dowodzą, że prawie wszyscy respondenci mieszkają w Irlandii 10 lat i dłużej. Pochodzą głównie z rodzin pełnych i mających więcej niż dwoje dzieci, a ponad połowa ich rodziców to osoby z wyższym wykształceniem. Planowana przez nastolatków aktywność w sferze publicznej związana jest głównie z ekonomicznym

aspektem ich funkcjonowania. Ważne są dla nich relacje społeczne i rozwój zawodowy. Ponadto ponad połowa młodych respondentów zamierza mieć potomstwo.

Słowa klucze: migracje, bezpieczeństwo państwa, bezpieczeństwo społeczne, Polacy, Irlandia, młodzież

YOUNG POLES OUTSIDE THE COUNTRY – WHO THERE ARE AND WHAT THERE ARE PLANNING. ANALYSIS OF THE TEST RESULTS

Abstract: Recognizing the dynamic of contemporary migrations and their impact on state security, as well as the need for scientific analysis of young people who were often born in the country to which their parents emigrated or emigrated to it early in their lives, young Poles living in Ireland were subjected to research. Therefore, the aim of the article is to characterize young Poles living outside our country using the example of Ireland and to diagnose the activities planned by teenagers in the public sphere. Empirical research was carried out among 104 students from 13 Polish weekend schools in Ireland, thanks to which preliminary tendencies of the examined processes were determined. Research shows that almost all respondents have been living in Ireland for 10 years or more. They come mainly from single-parent families with more than 2 children, and more than half of their parents have higher education. The activity planned by teenagers in the public sphere is mainly related to the economic aspect of THEIR functioning. Social relationships and professional development are important to them. Moreover, more than half of young people plan to have children.

Keywords: migrations, state security, social security, Poles, Ireland, youth